

3.10.2016

SUOSITUS

esityksestä neuvoston päätökseksi Yhdistyneiden kansakuntien ilmastomuutosta koskevan puitesopimuksen nojalla hyväksytyn Pariisin sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (12256/2016 – C8-0401/2016 – 2016/0184(NLE))

Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta

Esittelijä: Giovanni La Via

Menettelyjen symbolit

- * Kuulemismenettely
- *** Hyväksyntämenettely
- ***I Tavallinen lainsäätämismenettely (ensimmäinen käsittely)
- ***II Tavallinen lainsäätämismenettely (toinen käsittely)
- ***III Tavallinen lainsäätämismenettely (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI	5
LYHYET PERUSTELUT.....	6
ASIAN KÄSITTELY ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	9

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

esityksestä neuvoston päätökseksi Yhdistyneiden kansakuntien ilmastomuutosta koskevan puitesopimuksen nojalla hyväksytyn Pariisin sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (12256/2016 – C8-0401/2016 – 2016/0184(NLE))

(Hyväksyntä)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon esityksen neuvoston päätökseksi (12256/2016),
 - ottaa huomioon neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 192 artiklan 1 kohdan ja 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaisesti esittämän hyväksyntää koskevan pyynnön (C8-0401/2016),
 - ottaa huomioon Pariisissa, Ranskassa joulukuussa 2015 pidetyssä Yhdistyneiden kansakuntien ilmastomuutosta koskevan puitesopimuksen (UNFCCC) osapuolten 21. kokouksessa (COP 21) hyväksytyn Pariisin sopimuksen,
 - ottaa huomioon komission tiedonannon ”Pariisin jälkeen: arvio Pariisin sopimuksen vaikutuksista – oheisasiakirja ehdotukseen neuvoston päätökseksi ilmastomuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen nojalla hyväksytyn Pariisin sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta” (COM(2016)0110),
 - ottaa huomioon 23. ja 24. lokakuuta 2014 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät,
 - ottaa huomioon Latvian ja komission 6. maaliskuuta 2015 ilmastositomukseen esittämät EU:n ja sen jäsenvaltioiden suunnitellut kansallisesti päätettävät panostukset (INDC),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 99 artiklan 1 kohdan ensimmäisen ja kolmannen alakohdan ja 99 artiklan 2 kohdan sekä 108 artiklan 7 kohdan,
 - ottaa huomioon ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan suosituksen (A8-0280/2016),
1. antaa hyväksyntänsä Pariisin sopimuksen tekemiselle;
 2. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille ja Yhdistyneille kansakunnille.

LYHYET PERUSTELUT

Yhdistyneiden kansakuntien ilmastomuutosta koskevan puitesopimuksen nojalla hyväksytyn Pariisin sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta

Tausta

Pariisin ilmastopimus on sekä ilmastomuutoksen torjunnan että monenvälisyyden kannalta historiallisesti tärkeä merkkipaalu. Se on kunnianhimoinen, tasapainoinen, oikeudenmukainen ja oikeudellisesti sitova sopimus. Sopimuksen hyväksyminen ja se, että ilmastokokouksen loppuun mennessä 187 osapuolta olivat esittäneet suunnitellut kansallisesti päätettävät panostuksensa (INDC), muodostivat ratkaisevan käännekohdan kohti kattavaa ja kollektiivista globaalia toimintaa. Sopimuksen ja panostusten täytäntöönpanolla vauhditetaan ratkaisevasti ja lopullisesti siirtymistä ilmastomuutokseen sopeutuvaan ja ilmastoneutraaliin globaaliin talouteen. Tämän maailmanlaajuisen toimen avulla on tarkoitus välttää vaarallinen ilmastomuutos. Sopimuksessa todetaan, että kasvihuonekaasupäästöjen globaali päästöhuippu olisi saavutettava mahdollisimman pian ja ilmastoneutraalius tämän vuosisadan jälkipuoliskolla. Pariisin sopimuksen keskeinen sisältö on seuraava:

- Sopimuksessa asetetaan pitkän aikavälin tavoitteeksi rajoittaa maapallon lämpeneminen selvästi alle kahteen celsiusasteeseen esiteollisella kaudella vallinneeseen tasoon verrattuna. Samalla jatketaan pyrkimyksiä rajoittaa lämpötilan nousu 1,5 celsiusasteeseen. Ei-sitovan 1,5 asteen tavoitteen asettamisella pyrittiin muokkaamaan asenteita kunnianhimoisempaan suuntaan ja antamaan enemmän näkyvyyttä niiden kaikkein haavoittuvimpien maiden huolille, jotka ovat jo joutuneet kärsimään ilmastomuutoksen vaikutuksista.
- Näin välitetään kaikille sidosryhmille, sijoittajille, yrityksille, kansalaisjärjestöille ja poliittisille päättäjille selkeä viesti siitä, että maailmanlaajuinen siirtyminen puhtaaseen energiaan on tullut jäädäkseen ja että panostamisesta fossiilisiin polttoaineisiin on luovuttava. Pariisin sopimukseen sisältyy 189 kansallista ilmastosuunnitelmaa, jotka kattavat noin 98 prosenttia koko maailman päästöistä. Näin ilmastomuutoksen torjumisesta on tullut aidosti maailmanlaajuinen tavoite ja olemme siirtymässä muutamien harvojen aktiivisuudesta kaikkien osallistumiseen.
- Sopimus sisältää dynaamisen mekanismin, jonka avulla voidaan arvioida tapahtunutta kehitystä ja kiristää tavoitteita ajan mittaan. Vuodesta 2023 alkaen osapuolet kokoontuvat viiden vuoden välein arvioimaan maailmanlaajuisesti päästövähennysten edistymistä ja toteutettuja sopeutus- ja tukitoimia sopimuksen pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamisen kannalta.
- Osapuolilla on oikeudellisesti sitova velvollisuus toteuttaa kansallisia toimia ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja panoksensa mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Sopimuksella perustetaan avoimuutta ja vastuuvollisuutta edistävä toimintakehys, jonka osana kaikki osapuolet toimittavat joka toinen vuosi inventaarion kasvihuonekaasupäästöistään ja tiedot, joiden avulla päästökehitystä voidaan seurata. Lisäksi toimintakehykseen kuuluu teknisten asiantuntijoiden suorittama tarkastelu, osapuolten edistymisen suunta-antava monenvälinen tarkastelu sekä sopimuksen täytäntöönpanoa ja noudattamista edistävä mekanismi.

– Sopimuksessa on kunnianhimoisia solidaarisuuteen liittyviä määräyksiä ilmatorahtuksesta ja siitä, miten vastataan tarpeisiin, joita ilmastonmuutoksen haittavaikutuksiin sopeutuminen ja niistä aiheutuvien vahinkojen korjaaminen aiheuttaa. Sopeutumista koskevien yksilöllisten ja kollektiivisten toimien edistämiseksi Pariisin sopimuksessa vahvistetaan ensimmäistä kertaa kokonaisvaltainen tavoite kehittää valmiuksia, lisätä ilmastonmuutoksen sietokykyä ja vähentää ilmaston haavoittuvuutta. Kansainvälisellä tasolla näin edistetään sekä sopeutumista koskevan tutkimustiedon että käytäntöjä ja toimintapolitiikkaa koskevan tiedon jakamista osapuolten välillä.

Esittelijän kanta

Esittelijä suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen neuvoston päätökseksi Pariisin sopimuksen tekemisestä ja katsoo, että se tarjoaa tarvittavan perustan Pariisin sopimuksen tekemiselle EU:n ja sen jäsenvaltioiden toimesta. EU ja sen jäsenvaltiot ovat ilmaisseet aikomuksensa toimia yhdessä Pariisin sopimuksen puitteissa, ja tämä aikomus on Pariisin sopimuksen 4 artiklan 18 kohdan mukainen. Unioni ja sen jäsenvaltiot ovat näin ollen yhdessä vastuussa peräkkäisten kansallisesti päätettävien panostensa laatimisesta, tiedoksi antamisesta ja ylläpitämisestä ja kansallisten ilmastonmuutoksen hillintätoimien toteuttamisesta. Komissio ja neuvosto allekirjoittivat Pariisin sopimuksen Euroopan unionin puolesta ja kaikki 28 jäsenvaltiota omasta puolestaan 22. huhtikuuta 2016 New Yorkissa järjestetyssä korkean tason allekirjoitustilaisuudessa.

Pariisin sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona 55 yleissopimuksen osapuolta, joiden osuus kasvihuonekaasupäästöjen yhteismäärästä on vähintään 55 prosenttia, on tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa YK:n huostaan. Kesäkuun 29. päivänä 2016 Pariisin sopimuksen oli allekirjoittanut 178 valtiota, ja 19 valtiota, joiden osuus kasvihuonekaasupäästöjen yhteismäärästä on 0,18 prosenttia, oli tallettanut sopimuksen ratifioimiskirjansa. Kansainvälinen into saattaa Pariisin sopimus voimaan vuonna 2016 on voimistumassa. Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita Ise Shimassa Japanissa 26.–27. toukokuuta 2016 pidetyn G7-kokouksen valtionpäämiesten julkilausuma, jossa kehotetaan kaikkia osapuolia pyrkimään Pariisin sopimuksen voimaan saattamiseen vuonna 2016.

Esittelijän mielestä ei ole ajateltavissa, että Pariisin sopimus tulisi voimaan ilman, että EU on yksi sen allekirjoittajista, kun otetaan huomioon EU:n johtoasema ilmastonmuutoksen torjunnassa, sen asema Kioton pöytäkirjan suhteen ja sen jatkuvat ponnistelut myöhemmin tehtävän universaalien sopimuksen puolesta. Tästä syystä esittelijä kehottaa neuvostoa ja yksittäisiä jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavat toimet saattaakseen päätökseen EU:n ja kansalliset ratifiointiprosessit viimeistään vuoden 2016 loppuun mennessä.

Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot olivat ensimmäiset merkittävät taloudet, jotka julkistivat suunnitellut kansallisesti päätettävät panoksensa 6. maaliskuuta 2015. Panosten perustana ovat Eurooppa-neuvoston lokakuussa 2014 hyväksymät ilmasto- ja energiapolitiikan puitteet. EU on asettanut kunnianhimoisen tavoitteen vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 40 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Sen jälkeen EU ja jäsenvaltiot ovat jo sitoutuneet saavuttamaan tämän tavoitteen, joka koskee päästöjen vähentämiseen tähtäviä toimia ajanjaksolla 2020–2030. Esittelijä katsoo näin ollen, että EU:n ratifiointiprosessi on pidettävä erillään nykyisistä ja tulevista lainsäädäntötoimista, joilla pannaan täytäntöön tavoite kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä vähintään 40 prosenttia.

Johtopäätökset

Esittelijä katsoo, että Yhdistyneiden kansakuntien ilmastonmuutosta koskevan puitesopimuksen nojalla hyväksytyn Pariisin sopimuksen tekemistä koskeva ratifiointipäätös toimii vahvana viestinä ja korostaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden johtoasemaa sekä niiden jatkuvia ponnisteluja ilmastonmuutokseen puuttumiseksi kansainvälisellä tasolla. Lisäksi Pariisin sopimuksen täytäntöönpano edistää ratkaisevasti globaaleja pyrkimyksiä puuttua ilmastonmuutokseen. Näistä syistä esittelijä pitää Pariisin sopimuksen virallista voimaantuloa Euroopan unionin tärkeänä prioriteettina. Esittelijä kehottaa sen vuoksi neuvostoa toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet sen Pariisin sopimuksen ratifiointia koskevan kannan viimeistelemiseksi mahdollisimman nopeasti yhdessä jäsenvaltioissa samanaikaisesti toteutettavien ratifiointiprosessien kanssa, jotta EU:n ratifiointiprosessi saadaan päätökseen ja ratifiointikirjat talletettua YK:n huostaan ennen vuoden 2016 loppua.

Edellä mainittu huomioon ottaen esittelijä ehdottaa, että asiasta vastaava valiokunta ja Euroopan parlamentti antavat viipymättä hyväksyntänsä komission ehdotukselle neuvoston päätökseksi.

ASIAN KÄSITTELY
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA

Otsikko	Neuvoston päätös Yhdistyneiden kansakuntien ilmastomuutosta koskevan puitesopimuksen nojalla hyväksytyn Pariisin sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta
Viiteasiakirjat	12256/2016 – C8-0401/2016 – COM(2016)0395 – 2016/0184(NLE)
Kuuleminen / hyväksyntäpyyntö (pvä)	30.9.2016
Asiasta vastaava valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	ENVI
Esittelijä(t) Nimitetty (pvä)	Giovanni La Via 15.6.2016
Valiokuntakäsittely	1.9.2016
Hyväksytty (pvä)	3.10.2016
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 54 –: 3 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Ivo Belet, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Miriam Dalli, Jørn Dohrmann, Stefan Eck, Eleonora Evi, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Jens Gieseke, Sylvie Goddyn, Matthias Groote, Françoise Grossetête, György Hölvényi, Jean-François Jalkh, Karin Kadenbach, Giovanni La Via, Norbert Lins, Susanne Melior, Miroslav Mikolášik, Massimo Paolucci, Gilles Pargneaux, Piernicola Pedicini, Boleslaw G. Piecha, Pavel Poc, Frédérique Ries, Annie Schreijer-Pierik, Estefanía Torres Martínez, Nils Torvalds, Damiano Zoffoli
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Mark Demesmaeker, Linnéa Engström, Fredrick Federley, Eleonora Forenza, Elena Gentile, Esther Herranz García, Jan Huitema, Merja Kyllönen, Joëlle Mélin, Sirpa Pietikäinen, Gabriele Preuß, Christel Schaldemose, Jasenko Selimovic, Bart Staes, Tom Vandenkendelaere
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (200 art. 2 kohta)	Tiziana Beghin, José Bové, Jude Kirton-Darling, Olle Ludvigsson, Igor Šoltes
Jätetty käsiteltäväksi (pvä)	3.10.2016